Teknologiateollisuus

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Teknologiateollisuuden lausunto tietopoliittisesta selonteosta

Pääviestit

- Selonteko on tärkeä keskustelunavaus: kattavalla lähestymisellä tieto ja siihen liittyvä osaaminen ovat kehitettävissä Suomen vahvuuksiksi.
- Tietopolitiikan keskitetty johtaminen on aihe, johon poliittisten päättäjien on otettava selkeä kanta.
- Suomen menestyksen kannalta on tärkeää, että tietopolitiikalla on selkeä ja sektorit läpäisevä johtajuus.
- Selkeällä johtajuudella voidaan varmistaa yksityisen ja julkisen sektorin toimiva yhteistyö.

Tietopolitiikka ja sen johtaminen

Tietopolitiikka koskettaa yhtä lailla julkista ja yksityistä sektoria. Jotta Suomi voisi täysimittaisesti hyötyä tietopolitiikasta, tulee yksityisen ja julkisen sektorin pystyä tekemään tiivistä yhteistyötä. Tästä syystä keskeisimmät tietopolitiikkahankkeet tulee keskittää valtioneuvoston kansliaan, riittävästi resursoidun ja toimivaltaisen digitalisaatioministerin johdettavaksi.

Sektoriministeriöiden vastuulle jäävien hankkeiden toteutuminen tulee turvata läpinäkyvällä tavoitteiden seurannalla. Selontekoluonnosta on syytä täydentää tältä osin.

Kestävä ja ihmiskeskeinen tiedon hyödyntäminen

Euroopassa ja Suomessa on jo tehty perustavanlaatuiset ratkaisut yksityisyydensuojan ja hyvän hallinnon turvaamiseksi ja ne ovat kiinteä osa lainsäädäntöämme. Tekoälyratkaisuja ja niiden eettisyyttä arvioidaan kuten muidenkin liiketoimintaratkaisujen eettisyyttä ja nähtävissä olevassa tulevaisuudessa eettiset valinnat tekee edelleen ihminen. Selonteon linjauksissa tulisi erityisesti määritellä käytännöt, jotka vahvistavat käytännössä kestäviä tapoja käyttää tietoa ja tekoälyä ja mahdollistavat eettisten valintojen arvioinnin.

Tärkein tietopoliittinen toimenpide on käynnistää tiedon jakamiseen ja tekoälyn käyttöön perustuvia kokeiluja laajasti ja nopeasti. Kokeiluissa tulee kehittää teknisen yhteen toimivuuden ohella myös erityisesti yleisesti hyväksyttyjä ja helppokäyttöisiä malleja tiedon käyttöoikeuksista sopimiseen.

Suomessa on luotava nopeasti kestävät ja mahdollistavat käytännöt henkilö- ja viestintätietojen käytölle. MyData-mallin mukaisen henkilötiedon välittämisen infrastruktuurin kehittämistä tulee tukea juuri nyt, jotta Suomen etumatka alueella voidaan täysimittaisesti hyödyntää.

Säännöksillä ja niiden tulkinnalla voidaan olennaisesti edistää uutta liiketoimintaa erityisesti säännellyillä toimialoilla, joilla tieto on vajaakäytössä. Samalla voidaan toteuttaa oppiva regulaattori -mallia.

Helsingissä, 14.1.2019

Jussi Mäkinen
Pääjuristi, digitalisaatio